

Invazija južne Francije v Sredozemlju

Bela garda v Sloveniji se nahaja v procesu razsula

Domobranska skupina v Novem mestu se je z orožjem vred priklopila partizanski brigadi "Ivan Cankar"

WASHINGTON, 8. avgusta. — V oddaji svobodnega jugoslovanskega radija, katero je rekordiral monitor Urad za vojne informacije, se poroča, da se v vrstah Hitlerjevih pristašev v okupiranih deželah širi splošna demoralizacija. Med Hitlerjevimi pristaši v Sloveniji, ki so organizirani v Domobranski armadi, so dezertacije tako posameznikov kot celih skupin čedalje bolj pogoste.

Kakor se poroča, te čete prestopajo k partizanom z orožjem in opremo. Člani neke manjše domobranske skupine v Novem mestu so se pridružili svobodni jugoslovanski brigadi "Ivan Cankar" z orožjem vred.

90 domobrancev prestopilo v v Rihenbergu

V Rihenbergu na Primorskem je 90 vojakov domobranske sile najprej stopilo v stiko s sekcijami Narodne osvobodilne vojske, nakar so se ji pridružili z orožjem in opremo vred.

Toda predno so to storili, so pokončili malo nemško posadko v Rihenbergu in ubili lokalnega poveljnika Bele garde. S seboj so prinesli tudi dva možnarja in deset strojníc.

Razkroj domobranske edinice v Postojni

Od domobranske garnizije v Postojni, ki je nekoč štela 120 mož, jih je ostalo samo še 24. Vsi ostali so se pridružili Narodni osvobodilni vojski.

Svobodni jugoslovanski radio poroča, da Osvobodilna vojska v Sloveniji straži žitna skladišča proti dnevnim napadom okupacijskih garnizij, in pripoveduje, kako je okupacijska sila v neki vasi, potem ko je odkrila, da zaloge žita ne more odpeljati, isto zažgala.

Naciji zahtevali 90 ton žita v Žužemberku

V Žužemberku so naciji zahtevali od kmetov 90 ton žita. Svobodna radijska oddaja pravi, da se vodi odločna borba za poljske pridelke in potem dostavlja zaupno:

"Borba se bo končala nam v prilog. V krški dolini se je žetev končala pet dni prej kot v mirnem času. Narodno osvobodilna vojska v zaledju stoji trdno in enotno, in to je vzrok, zakaj bomo v borbi za žito zmagali."

Podatki o zločinih okupacijskih sil

Radijska oddaja poroča, da Črnogorski osvobodilni odbor nadaljuje z zbiranjem podatkov o zločinih okupacijskih sil in izdaja napram neznaščenemu prebivalstvu.

Glasom nepopolnih podatkov, ki jih je objavil list "Riječ svobode", so okupacijske sile in izdajce v petih župnijah okraja Nikšić pobili 678 oseb, v okraju Savnik 1586 oseb, in v teku petih dni so v neki župniji okraja

Rdeča vojska pred naskokom na Vz. Prusijo

Rusi so po ljutem boju zavzeli važno poljsko trdnjavo Lomzo

MOSKVA, 14. avgusta. — Vsa znamenja kažejo, da se brzo bliža ura za masen napad ruskih armad na Vzhodno Prusijo. Sovjetske sile na jugu so 15 milj od vzhodno - pruske meje, na vzhodu je razdalja do meje 7 do 10 milj, na severu pa 30 do 35 milj.

LONDON, torek, 15. avgusta. — Ruske sile so včeraj po ljutem naskoku, v katerem so bajoneti igrali glavno vlogo, zavzeli važno nemško trdnjavo Lomzo v severni Poljski in potem so planili v akcijo s patuni za prekoračenje reke Biebrze, ki predstavlja zadnjo naravno zaviro pred Vzhodno Prusijo, katere meja se nahaja 15 milj severno.

Prodiranje v Baltiku

Na severni fronti je druga mogočna sovjetska armada prodrla do sredine Estonije in udarila preko latvijske meje za razklanje nemških sil v Baltiku, kjer Nemcem preti polom, kakršnega so doživeli pred Stalingradom.

Maršal Stalin je v svojem dnevnem povelju naznanil padeč mogočne nemške trdnjave Osowiec, 17 milj od Vzhodne Prusije, katero je zavzela druga

NOVA INVAZIJA POME- NI ODPRTJE 4. FRONTE

Izkrcanje zavezniških sil na obali južne Francije pomeni, da je odprta četrta velika fronta proti Hitlerjevim kohortam in njegovi "evropski trdnjavi."

Ostale tri fronte so: vzhodna fronta, ki prodira skozi Poljsko v neposredni bližini nemškega teritorija; zapadna fronta, ki drvi proti Parizu, in italijanska fronta, ki se bliža glavni nemški obrambni liniji na takozvani Gotski fronti v severni Italiji.

DIREKTORSKA SEJA

V sredo ob 8. uri zvečer, se vrši redna direktorska seja Slovenskega društvenega doma na Reher Ave. Vsi direktorji so vabljeni, da se udeležijo.

OBISCE SINA

Mrs. Julija Kamber, 1234 E. 71 St., si je vzela čas, da je šla za nekaj tednov na počitnice v New York, kjer bo obiskala svojega sina Ensign Frank, ki že tri leta služi pri mornarici v Rhode Island. Želimo ji mnogo zabave in srečen povratek!

beloruska armada, kateri poveljuje gen. Zaharov.

Ta armada je v teku sedmih tednov prodrla 350 milj daleč proti zapadu iz Bele Rusije in se sedaj nahaja ob Augustow kanalu v bližini vzhodno - pruske meje. Nekatere postojanke, ki jih drži ta armada, so samo 11 milj oddaljene od Vzhodne Prusije.

Kratke vesti

PRODUKCIJA CIVILNIH POTREBŠČIN SE ZACNE

WASHINGTON, 14. avgusta. — Vojno - produkcijski predsednik Donald M. Nelson je danes dovolil, da se prične z izdelovanjem stoterih civilnih potrebščin, ki so bile sedaj radi vojnih razmer prepovedane. Produkcija teh predmetov se bo začela stopnjema.

ZAVEZNIKI OGROŽAJO 100.000 NACIJEV

LONDON, 12. avgusta. — Zavezniška ofenziva v zapadni Franciji drvi dalje in vsa znamenja kažejo, da bo odsekana od zaledja vsa nemška 7. armada, broječa 100.000 mož, ki se ni pravočasno umaknila s sektorja vzhodno od Caena.

Zavezniške sile obkoljujejo Nemce od dveh strani in luknja, skozi katero bi bilo Nemcem mogoče ulti, se od ure do ure bolj oži.

FRANCOSKA DIVIZIJA DOSPELA NA FRONTO

VRH. GL. STAN, 14. avgusta. — Danes je bilo uradno naznanjeno, da je na ameriškem sektorju v Franciji stopila v akcijo 2. francoska oklopna divizija, kateri poveljuje brig. gen. Jacques Leclerc.

SCHACHT IN NEURATH BILA BAJE ARETIRANA

BERN, Švica, 14. avgusta. — Tu je bilo danes poročano, da sta bila v zvezi s poskušanim atentatom na Hitlerja aretirana bivši predsednik rajhsbanke dr. Hjalmar Schach in bivši nemški zunanji minister baron Konstantin von Neurath.

ZAVEZNIŠKE SILE SO SE IZKRCAL NA OBALI MED MARSEILLE-OM IN ITALIJO

Prve postojanke zavzete v teku ene ure napram šibkemu odporu; velike mornariške in zračne sile v akciji

RIM, torek, 15. avgusta. — Ameriške, britske in francoske sile so danes vprizorile invazijo na južni obali Francije, in kakor javljajo poročila časnikarjev, ki se nahajajo z napadalnimi silami, so bili prvi cilji invazije doseženi v teku ene ure napram jako šibkemu odporu od strani sovražnika.

V teku manj kot dveh ur so se izkrcale na obli večje sile pehote. Neko uradno naznanilo pravi, da so bila izkrcanja izvršena na več točkah široke fronte.

RIM, torek, 15. avgusta. — Zavezniški gl. stan je danes naznanil invazijo Francije na južni obali, ki je bila podprta z močnimi bojnimi silami na morju in v zraku.

Uradno naznanilo je objavil gen. Sir Henry Mathland Wilson, vrhovni zavezniški poveljnik v sredozemskem vojnem gledališču.

INVAZIJA JE SLEDILA 4 DNI TRAJAJOČEMU BOMBARDIRANJU POSTOJANK IZ ZRAKA

Invazija je bila vprizorjena po štirih dnevih nepretrganega bombardiranja nemških postojank na južni francoski obali od strani zavezniške zračne sile.

Neposredno pred izkrcanjem so zavezniški bombniki odprli strahovito bombardiranje nemške obrežne artilerije. Tarča najhujšega zavezniškega ognja so bile nemške postojanke med Marseillom in italijansko mejo.

ZAVEZNIŠKA INVAZIJSKA ARMADA BILA ORGANIZIRANA NA KORZIKI

Zavezniki so že več mesecev organizirali maso vojaštva in vojne opreme na Korziki, 130 milj južnovzhodno od francoske obale preko Ligurskega morja, in berlinski radio je še včeraj poročal, da se je videlo velike zavezniške konvoje, ko so pluli skozi Gibraltarsko ožino v Sredozemsko morje.

Vichyski radio, ki je kontroliran od Nemcev, je včeraj javil, da je nemški poveljnik v Marseillu, drugem največjem francoskem pristanišču, odredil, da se iz mesta izseli vse osebe, katerih navzočnost nima direktne stike z interesi nemške armade.

Zavezniki so vprizorili naskok na fronti, katero je premijer Churchill nekoč imenoval "mehko trebušje Evrope." Churchill sam je bil v neposredni bližini nove invazije, kajti šele zadnji petek je došel v Italijo.

DRAMSKI ZBOR "IVAN CANKAR"

Članom dramskega zbora "Ivan Cankar", se naznanja, da se bo vršila redna mesečna seja jutri, 16. avgusta od 8. uri zvečer v navadnih prostorih. Razdelilo se bo vloge za narodno igro "Deseti brat". Zato so prošeni vsi člani, ki so že obljubili sodelovati pri igri in še drugi, da pridejo na to sejo. Tudi novi člani so dobrodošli.

ZADUŠNICA

V sredo ob 14. uri zjutraj se bo v cerkvi sv. Vida darovala maša zadušnica za Pfc. Joseph Debelaka, sina Frank in Frances Debelak, 1368 E. 43 St., ki je dal svoje mlado življenje za domovino v Afriki dne 12. maja. Zadušnica bo z vojaškimi obredi, katerim bodo prisostvovali vojniki iz Crile General Hospital. Sorodniki in prijatelji so vabljeni, da se opravi udeležje.

NEMŠKI MARŠAL PRIZNAVA PORAZ

MOSKVA, 14. avgusta. — Nemški maršal Fridrich von Paulus, ki je bil zajet v Stalingradu, je danes po 18 mesecih mrkega molka dramatično priznal, da je Nemčija izgubila vojno in se je pridružil ostalim 19. nemškim generalom, ki se nahajajo v Rusiji kot ujetniki, v apelu na nemško armado, da strmo glavi Hitlerja in odloži orožje.

SEJA PROG. SLOVENK

Članice krožka št. 2 Progresivnih Slovenk se opozarja, da se redna seja vrši v sredo ob 8. uri zvečer v navadnih prostorih. Za ta mesec se ni poslalo pismenih opominov na sejo, ter se prosi članice, da upoštevajo to vabilo in se gotovo udeležijo polnoštevilo.

Kupujte vojne bonde in vojno-varčevalne znamke, da bo čimprej poračeno osište in vse, kar ono predstavlja!

Apel generala Eisenhowerja na zavezniške sile v Evropi

"Ta teden lahko napravimo odločilni teden v tej vojni"

VRH. GL. STAN ZAVEZNIŠKE EKSPEDICIJSKE SILE, NEKJE V NORDMANDIJI, 13. avgusta. — General Dwight D. Eisenhower, vrhovni poveljnik vseh zavezniških sil v Evropi, je danes objavil na zavezniške vojake, mornarje in zrakoplovce poseben poziv, v katerem pravi, da je v njih moči, da tekoči teden napravijo enega izmed najbolj odločilnih tednov v zgodovini te vojne — "briljanten in plodonosen teden za nas, in usoden teden za ambicije nacijskih tiranov."

Besedilo Eisenhowerjevega povelja se glasi:

"Zavezniški vojaki, mornarji in zrakoplovci:

"S svojo vzajemno spretnostjo, hrabrostjo in pogumom ste ustvarili v Franciji trenutno, ampak definitivno priložnost za veliko zavezniško zmago — za zmago, koje uresničenje bo pomenilo značilen napredek napram končnemu strmoglavljenju našega sovražnika.

"V prošlosti sem v trenutku nenadne pomembnosti naslovil posebne apele na zavezniške sile, katerim imam čast poveljevati. Odziv je bil vedno sijajen in rezultat preko vseh mojih pričakovanj.

"Ker je zmaga, ki smo jo sedaj spsobni izvojevati, brezprimerno večja kot je bila katera druga, ki smo jo bili do danes zmožni doseči na zapadu, in ker

se bo mogla ta prilika izrabiti edinole s skrajno gorečnostjo, odločnostjo in brzoto akcijo, naslavljam ta moj poziv na vas z znamenju večje nujnosti kot kdaj poprej.

"Na slehernega zrakoplovca se obračam s prošnjo, da smatra za svojo direktno odgovornost, da se sovražnika bombardira brez prenehanja podnevi in ponoči, in da se mu zanika varnost bodisi v boju ali na begu.

"Na slehernega mornarja se obračam s prošnjo, da gleda, da ne bo noben del sovražnih sil bodisi ušel ali dobil ojačenja na morju, in da naši tovariši na kopnem ne bodo pogrešali ničesar, kar jim morejo prinesiti topovi in ladje ter ladijske posadke.

"Na slehernega vojaka se obračam s prošnjo, da gre naprej proti svojemu določenemu cilju z odločnostjo, v pričo katere se bo sovražnik mogel rešiti edinole s podajo; naj se ne odstopi niti pedi zemlje, ki je bila zavzeta, in naj noben Nemec ne uteče skozi linijo, ki je bila upostavljena.

"Ako bomo vsi s trdno voljo izvršili naše posebne naloge, lahko napravimo ta teden enega izmed odločilnih tednov v zgodovini te vojne — briljanten in plodonosen teden za nas, in usoden teden za ambicije nacijskih tiranov.

"DWIGHT D. EISENHOWER."

Novi grobovi

FRANCES BRUSS

Po tri-mesečni bolezni je umrla na svojem domu Frances Bruss, rojena Benčin, stara 56 let, stanujoča na 6210 Superior Ave. Doma je bila iz vasi Velike Mrašovo, fara Cerklje, odkoder je prišla v Cleveland pred 39 leti. Bila je članica podružnice št. 25 S. Z. Z. Zapuška žalujočega soproga Antona, dva sina Lt. Edwarda in W. T. 2/c Williama, dve hčeri Mary Toner in Christine Mishaga, ter mnogo drugih sorodnikov. Pogreb se bo vršil v četrtek ob 10. uri zjutraj iz Zakrjškovega pogrebnege zavoda v cerkev sv. Vida in nato na Calvary pokopališče.

MARTIN SVETE

Po mučni bolezni za rakom na črevesu je umrl Martin Svete, p. d. Matjažov Martin iz Brezovice, fara Borovnice. Star je bil 80 let in je prišel v Ameriko leta 1898. Bil je eden izmed petih bratov, ki so že vsi tu pomrli. Soproga Marija, rojena Počervina, je umrla pred sedmimi leti. Svoječasno je delal po različnih tovarnah, za časa depresije in potem 20 let pa ni več delal v tovarni. Bil je član društva sv. Vida št. 25 KSKJ. Zapuška tri sinove, in eno hčer, Martina, Mary, poročeno Grdina, Victorja in Williama ter pet vnukov. Pogreb se bo vršil v četrtek ob 9. zjutraj iz pogrebnege zavoda A. Grdina in sinovi v cerkev sv. Vida in nato na Calvary pokopališče.

Bodi pokojnikoma ohranjen blag spomin, preostalim pa naša sožalje!

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):

For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:

(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:

(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

GOSPODARSKA BILANCA 25-LETNE ITALIJANSKE VLADAVINE V JULJSKI KRAJINI

(Po "Bazovici")

IV.

Kaj pa so dali?

Italija ni prinesla svojim novim pokrajinam ničesar s seboj razven četrt milijona priseljencev: karabinjerjev, financarjev, tajnih agentov, policajev, državnih uslužben-
cev, brezposelnih zasebnih uradnikov, trgovcev in delam-
rznicev. In vsa ta masa, ki gotovo ni bila cvet italijan-
skega naroda, je prišla s svojo nazadnjaško miselnostjo
o socialnem sožitju in razmerju do sočloveka, ki se odra-
ža v splošni nezaupljivosti in aprioristični predmnevi, da
je vsakdo protisocialen škodljivec in zločinec, vse dokler
ne dokaže nasprotnega. Miselnost, ki je še produkt več
stoletnih "bocche di leone," in ki kulminira še danes v
podrejenem odnošaju žene do moža ter v skrajnem ana-
hronističnem formalizmu in birokratizmu vsega italijan-
skega javnega življenja. Prinesli so s seboj poleg skraj-
ne nezaupljivosti tudi nesolidnost, površnost in brezvest-
nost v pojmovanju medsebojnih dolžnosti in obvez. In
vso to tujo šaro so vihotalpili v poslovno življenje Ju-
lijske Krajine, ki je stalo pred prihodom Italije na naj-
višji ravni poslovne kulance in lojalnosti, ki je lastna ci-
viliziranim narodom. Bodi omenjeno, da so pričeli ti no-
vi priseljenici s svojimi metodami in razvadami ubijati v
jugoslovanskem prebivalstvu, ki je po svoji naravi in tra-
dicijah vedno visoko držalo zdravo moralo, pravstvene
in etične vrednote. Sem spadajo dvomljive zabave na fa-
šističnih "dopolavskih" prireditvah, zalezovanje slo-
vanskih žena in deklet, korumpiranje slovanskega življa,
med katerim so iskali ovaduhov, konfidentov in izdajal-
cev lastne krvi. Kajti ves italijanski režim v Julijski Kra-
jini je slonel na tajnem zasledovanju in špioniranju vse-
ga privatnega in celo družinskega življenja. Bil je ena sa-
ma dolga veriga tajno-polijskega vohunstva, ki ni spo-
štovalo niti najprimitivnejših človeških pravic in ki je
dosledno kršilo pisemsko tajnost, hišno in družinsko ne-
dotakljivost, svobodo kretanja in besede ter celo svobo-
do misli. Kar ni storila državna policija, je storila tajna
karabrijerska služba, tajna informativna služba fašistične
milice, informativna služba generalnega štaba in konč-
no zloglasna tajna "Ovra" (Organizzazione volontaria di
repressione dell'antifascismo), ki je imela svoje vohune-
provokatorje v vseh slojih, poklicih, uradih in skupinah
in ki je spravila ogromno število najboljših slovanskih
mož, žena, mladeničev in deklet v dolgoletne ječe, kon-
finacije in internacije ter pred eksekucijske vojaške od-
rede. Ali vse to ni moglo zlomiti odporne sile slovanske-
ga prebivalstva, ki je ohranilo kljub neprestanemu nasi-
lju neokrnjene svoje narodne, etične in kulturne vredno-
te.

Trst — Suha veja

Trst, ki ga je Italija reklamirala za sebe na ver-
sailleski konferenci s skrajno vehemenco, je bil za njo
predvsem objekt njenega samoljubja in političnega pre-
stiža. Iz narodno-gospodarskega vidika je pa bil in je
ostal Trst za njo le nepotrebno breme. Zato je bil Trst od
Italije zapostavljan drugim pomorskim emporijem: Be-
netkam, Genovi, Neaplju, ki so bili italijanskim vladnim
in finančnim krogom bližji in pomembnejši zaradi tam
vloženih kapitalov, obstoječih poslovnih zvez in sorod-
nih povezanosti z ondotnim prebivalstvom. Trst in nje-
govo okolje sta ostala za italijansko pojmovanje tuja
zemlja, tuji svet. Italija ni mogla doumeti srednjeevro-
pske miselnosti tržaškega prebivalstva in njegovih poslov-
nih činiteljev, iz katerih je ravno izhajala vestnost in ko-
reknost vsega tržaškega poslovnega življenja in njego-
vih zastopnikov, o katerih naj mimogrede omenimo, da

izvirajo po ogromni večini iz slovenskega sveta vkljub
dejstvu, da so tekom desetletij sprejeli po večini italijan-
ščino kot občevelni jezik. Zato je padel Trst pod Italijo
od največjega moderno opremljenega trgovsko-pomor-
skega emporija na Jadranu na stopnjo skoro kolonialne
luke. Od tod stalno padanje njegove prekomorske trgo-
vine, njegove industrije in paroplovbe. Pred prihodom
Italije je bil Trst enakovreden konkurent Hamburga in
Bremenā ter je zavzemal monopolni položaj kot tržišče
za kavo in sladkor v srednji in jugovzhodni Evropi. Po-
zneje pa so pričele rasti Benetke — njegova stoletna kon-
kurentinja.

Pod Italijo je prenehal važen del tržaške industrije,
kakor tovarna olja v Žavljah, tovarna rastlinskih in rud-
ninskih olj pod Kjarbolo, čistilnica riža, tovarna jute,
Fordove delavnice v prosti luki, rafinerija petroleja v
Sv. Soboti. Omejili pa so svoj obrat od starih na eno vi-
soko peč plavži pod Škrednem, svojčas-lastnina "Kranj-
ske industrijske družbe." Ohranila in povečala je pa svo-
je obratovanje ladjedelnic v Trziču pri Trstu. Brodo-
gradnja je bila namreč edina industrijska panoga, ki se
je vzdržala neokrnjena. Bivše samostojne ladjedelnice
"S. Marco" v Trstu, "S. Roceo" v Miljah in Cosulich v
Trziču so se združile v enotno veliko podjetje "Cantieri
Riuniti dell'Adriatico" (Združene jadranske ladjedelni-
ce.) Solidnost in točnost njihovih proizvodov sta ponesla
njih sloves preko mej Italije širom Evrope in s tem tudi
sloves domače tržaške brodograditeljske tehnike, ki je
našla v tujini naročnikov in odjemalcev. Par let pred se-
danjo svetovno vojno je bila sezidana z židovskim kapi-
talom, prinešenim iz Nemčije v strojih in v drugem tvor-
niškem materialu, v Žavljah pri Trstu velika moderna či-
stilnica olja "Aquila."

Ali niti ladjedelnice niti "Aquila" niso mogle nado-
mestiti zmanjšane odnosno ustavljene aktivnosti drugih
industrijskih podjetij na tržaškem ozemlju. Od tod brez-
poselnost in padec življenjske ravni tržaškega prebival-
stva za najmanj 50%. Življenjski standard se je tedaj
znižal na ono življenjsko raven, ki jo je prinesla s seboj
iz stare Italije doseljena množica, ki je bila po večini
kulturno, socialno in higijensko zaostala za pokolenja za
najpreprostejšim domačim prebivalcem Julijske Krajine.
Zato izseljevanje domačega prebivalstva iz Trsta in Pri-
morja v Jugoslavijo, Francijo, Belgijo, Ameriko in Av-
stralijo. Tako je šel Trst 1940 pred vstopom Italije v vo-
jno komaj toliko ljudi kot 1914, vkljub priselitvi nad sto-
tisoč doseljencev iz stare Italije.

UREDNIKOVA POŠTA

Lokalni odbor št. 2 JPO-SS

Hitro, mogoče že hitreje ka-
kor si pa mi mislimo, prihaja
čas, ko bodo Hitlerjeve horde
premagane. Da, takrat bo na-
počil čas, da se pokliče sokriv-
ce te krvave vojne pred sodni
stol, kjer naj dobijo, kar jim po
vsej pravici tudi spada.

Bližajo se časi, ko se bodo
zopet osvobodili podali v
mirno življenje in med temi bo
tudi naš trpeči narod onkraj
morja.

Težak bo njegov začetek, po-
morjene cele družine, pohablje-
nih na tisoče in tudi oni, ki bo-
do ostali nepohabljeni, bodo sko-
ro strti od trpljenja, ker gorje,
katerega bodo prestali, bo tež-
ka posledica za naš narod.

In mi tukaj, v Ameriki, zdra-
vi, močni, siti, nobenega po-
manjkanja? Vprašanje nastane
ali boš ti Slovenec in ti pono-
sna Slovenka zadovoljna, ko
vstaneta od mize sita in ko bo-
sta imela v mislih pred sabo
trpeči slovenski narod onstran
morja? Ako imata v sebi še
pravi slovenski ponos, ne pre-
zrta tega. Priskočita jim na po-
moč in to še danes. Bodimo pri-
pravljeni za čas, ko jim bomo
lahko pomagali. Prispevajte in
ne čakajte, da bi vas moral kdo
k temu še nagovarjati. Prinesite
svoj dar v Slovenski narodni
dom, kjer sem vam na razpo-
lago vsak petek večer v sobi št.
5 (stara poslopje, zgoraj). Tu-
di vsi zastopniki vam bodo prav
z veseljem postregli in prav
lahko in brez skrbi jim zaupa-
jte.

Za danes imam sporočiti i-
mena sledečih darovalcev: po
\$10 — društvo "Cleveland" S.
N. P. J., Joseph Antolovich iz

Detroit, Mich., društvo "Na-
predne Slovenke št. 137 SNPJ
(dvakrat po deset dolarjev),
društvo "Clevelandski Sloven-
ci" št. 14 SDZ, Ciril Kren iz
Detroit, Mich. je daroval \$20;
Anton Nosan je daroval 11 do-
larjev.

Po \$5 so darovali: John Za-
vri, John Tavčar (tajnik SND),
Frank Rich, ki ima popravilja-
nico avtov na 61. cesti, blizu
St. Clair Ave., Mrs. Mary Spe-
hek, Mrs. Mary Spelich, Frank
Warrant, Louis Judnich, Mrs. A-
nna Erbežnik in Mrs. Mary Bra-
dač, tajnica največjega društva
Slovenske dobrodelne zveze.

Po \$2 so darovali: Andy Bas-
kar, Frank Sivec, Frank Suha-
dolnik, Frank Jazbec, Math
Kushar in Anton Supan.

Prav lepa hvala onim, ki ste
se potrudili in nabrali to vsoto,
seveda najlepša zahvala v ime-
nu trpečega naroda v domovini
pa gre onim, ki so tako veliko-
dušno prispevali.

Le tako naprej, bratje in se-
stre, mogoče pa se končno
vzdramijo še drugi, oni, katerih
imen še nimamo dosedaj v na-
ših knjigah.

Z naročnim pozdravom vam
kličem: brat in sestra, poma-
gaj!

Vaš

Joseph Okorn,
blagajnik.

Radi nevihte zadržan, zdravnik daje navodila za porod

Družina Deering v Des Plaines, Ill., je pred časom
pričakovala rojenice, ko je izbruhnila nevihta, vsled ka-
tere ni bilo zdravniku Henry F. Heller mogoče priti na
dom porodnice. Njenemu možu in materi je dajal navo-
dila potom telefona, in mlada mati je kmalu srečno poro-
dila krepkega fantka.

MED PARTIZANI V JUGOSLAVIJI

Nedavno smo na tem mestu
priobčili obširno poročilo ame-
riškega reporterja Stojana Pri-
bičevića, katerega so bili, ob-
nem z enim angleškim repor-
terjem in dvema fotografoma,
ujeli Nemci pri Drvarju v Bos-
ni, in kateremu se je po krat-
kem ujetništvu posrečilo uiti
nazaj k partizanom. Iz Italije
je potem amerškemu časopisu
poročal o svojih neprijetnih
izkušnjah. Kje je Pribičević
zdaj, ne vemo; po vsej priliki je
v Italiji, ako ni spet nazaj v
Jugoslaviji. Pred kratkim smo
čitali, da se je major Randolph
Churchill, edini sin britškega
premierja Churchilla, z letalom
vrnil v Titov glavni stan v Ju-
goslavijo, da je pa blizu leta-
lišča pilot izgubil kontrolo in
je letalo padlo na tla in se raz-
bilo. V nezgodi je bilo ubitih
pet mož posadke in dva parti-
zanska potnika; major Church-
ill, njegov prijatelj, major
Waugh, britški vojni korespon-
dent Philip Jordan, in štirje ru-
ski oficirji so dobili le majhne
poškodbe. Drugi dan so z leta-
lom odleteli nazaj v Italijo. Ma-
jor Randolph Churchill je član
britiške vojaške misije pri mar-
šalu Titu v Jugoslaviji, in iz
poročil se da sklepata, da mu
tamkajšno burno in nevarno
življenje kar ugaja.

V ameriški reviji "Time," da-
tirani 31. julija, smo čitali spet
daljši članek, ki ga je napisal
korespondent Stojan Pribičević
o življenju partizanov v bal-
kanskih gorah. Iz članka naj
bodo v naslednjem navedeni ne-
kateri značilni izserpki:

"Ob zori je mene in moja dva
partizanska varuha prebudil
mrav v pragozdu Javoruške pla-
nine. Do vrha gore smo kora-
kali po debeli preprogi suhega
listja in vse na okoli po gozdu
je bilo polno beguncev in gove-
je živine. Opoldne smo se spu-
stili po skoro navpični strmini
navzdol do kmečke kočice, kjer
smo bili postreženi s kislim mle-
kom.

"Tisto popoldne sem z neke
višine opazoval goreče mesto
Drvar in sem našel 80 nem-
ških letal, ki so bombardirala
okolisko skalovje. Na večer je
stari Srb zakuril na ilovnatih
tleh svoje kočice, obesil nad ogenj
kotel na verigi in nam skuhal
buro (nekake koruzne žgance);
k večerji je povabil mene in ka-
kih 20 beguncev, žensk in otrok.
Pri tisti priliki sem videl otro-
ka, ki mu je bil nemški bajonet
prebodel roko, in slišal marš-
kaj o drugih nemških grozovi-
stih.

"Pred zoro drugega dne je
naš stražnik naznanil, da je pot
za naše nadaljno potovanje od-

prta, da pa morda ne bo dolgo.
Ko smo se odpravljali, se je od
nekod pojavila revno oblečena
kmetova žena, čudno žarečega
obraza, in me je s povešenimi
očmi prosila: "Samo enega si-
na še imam. Ako ostane tukaj,
ga bodo Nemci prej ali slej do-
bili in ubili. Prosim, vzemite ga
s seboj in nagovorite maršala
Tita, da ga vzame med svoje vo-
jake!" Pogledal sem čednega
16-letnega dečka, ki je stal za
materjo. "Ali si pripravljen se
boriti pod maršalom Titom?"
sem ga vprašal. "Da," je odgo-
voril. "Potem pojdi z menoj in
jaz bom govoril zate z enim Ti-
tovih poveljnikov," sem dejal.
Žena je potisnila kosček kruha
v roko svojega zadnjega sina,
mu napravila znamenje križa
na čelu in izginila. Nato smo
korakali gori in doli, najprej
skozi gozd, nato preko ostrega
skalovja. Prehiteli smo enega
partizanskega vojaka, ki je bil
ustreljen skozi prsa ter se je
težavo vlekel proti najbližji
gozdni bolnišnici.

"Mrzel severni veter je vle-
kel, ko smo z naporom lezli v
strmino, nato smo prišli na go-
rsko ravnic, katero so pretekali
gorski potoki in jo obkrožalo
zeleno smrečje. Nad gozdom,
4000 čevljev visoko, sem končno
našel štab 8. kora in majorja
Randolpha Churchilla.

"V mali koči, polni dima od
drv, z dvema ležiščema in su-
rovo iztesano mizo, na kateri je
bila sveča in nekaj raztresenih
papirjev, mi je segel v roko
major Churchill, z besedami:
"Pribečević, ti imaš največjo
storijo vojne. Prav za prav, od-
kar je moj oče ušel Burom, ni
imel nihče take storije za pove-
dati."

"Partizani ne morejo nikoli
razumeti majorja Randolpha
Churchilla. Navadno ga naziva-
jo "nerazumljivega Angleža".
Preprost je, korajžen je in raz-
ne muhe ima. Kadar smo poči-
vali, si je vedno izmišljal razne
pikniške aktivnosti, ko smo mi
hoteli ležati v travi. On se ni
srdar ne pritožuje zaradi mraza,
lakote, žeje, bolečih nog ali
nemških krogel, toda glasno je
protestiral, ko ga je partizan-
ski brivec hotel briti brez gor-
ke vode. Pušil je, kar smo mi
drugi pušili, in en ruski gene-
ral in jaz sva mu zvijala ciga-
rete in jih seveda zalepljala z
jezikom oziroma s slino. Moje
cigarete so vedno razpadle v
Churchillovih prstih, zato je
pripomnil: "Pribečević, ruska
slina je močnejša kot tvoja."

"V kratkem času sem se se-
znalil s pomenom besede "po-
kret," ki je skrivnost partizan-
ske vojne strategije. Pokret je
marširanje velikih skupin pre-
ko skalovja in gozdov, navadno
ponoči. Ideja pokreta je, da se
partizani izvijajo iz nemškega
obkroženja, ali pa da pridejo

nemskim kolonom za hrbet in
jih napadejo. Oddelki partizan-
ov in tovarne živali, dostikrat
kamoflažirane z zelenimi vej-
mi, se zvijajo skozi divjino v
vrsti poedincev, ki je včasih več
milij dolga. Vsak mož mora za-
klicati "veza," če izgubi iz po-
gleda moža pred seboj ali z
seboj. Na našem prvem "pokre-
tu" smo prepotovali ponoči 25
milij divjine v 14 urah.

"Sončnega popoldne 1. junija
je anglo-ameriški letalski od-
delek izbral in zaznamoval na-
ravno letališče, da bi nas ka-
kih 40 transportna letala po-
brala in odnesla v Italijo. Toda
sledeče jutro je bojevanje pri-
šlo tako blizu, da smo izbrali
drugo naravno letalsko polje;
toda predno je bilo zaznamo-
vano, so se na bližnjem griču
oglasile strojne puške, in dobili
smo ukaz za "pokret." Nemci,
katerim so pot kazali četniki,
so prodirali na višino. V mraku
je 60 partizanskih strelcev za-
drževalo skupino 400 Nemcev
na nekem robu, da smo se mi
posamezno izgubili zapadno v
gozd.

"Tako se je pričel moj dru-
gi "pokret," ki se je vlekel se-
dem dni preko 5,500 čevljev vi-
soke planine Jadovnika. Po
dveh dneh nam je zmanjkalo
vode, potem soli, kruha in kon-
serv. Jedli smo le enkrat na dan
riž, brez soli, kuhan v vodi iz
raztopljenega snega. Na dan 4.
junija nas je nenadoma obkro-
žila močna nemška četa. Umak-
nili smo se v gozd in po krat-
kem pregledu situacije nas je
črnogorski polkovnik vodil do
skoro navpičnega skalovja, po
katerem smo plezali v dolino
dva tisoč čevljev globoko. Vzel
nas je štiri ure in čudežno se ni
nihče ponesrečil.

"Po nekaj dneh so nam za-
vezniški letalci prinesli hrane in
municije in major Churchill je
signaliziral za transportna le-
tala za odpremo članov zavezi-
niške misije. To pot je naše le-
tališče na gori imelo mir pred
napadalci. Ko je več velikih
transportnih letal, spremljanih
od bojnih letal, pristalo na pro-
vizoričnem letališču, da nas od-
nesejo v Italijo, je pristopil k
meni komisar 8. partizanskega
kora in dejal zaupno: "Mi smo
že poslali naročilo zavezniškemu
oblastim, toda, prosim, opozo-
rite jih še vi: mi nujno potre-
bujemo letala za odpremo
težko ranjenih mož, katere im-
amo skrivite v votlinah v gozdu.
In," je dostavil obotavljajoče,
"mi zelo nujno potrebujemo de-
set vojaških oblek." "Zakaj se-
mo deset?" sem vprašal začu-
deno. Mož je zardel in odvrnil:
"Vidite, mi imamo med našimi
bojevniki deset deklet, katerih
obleke so tako raztrgane, da so
skoro napol nage, in ... in ...
to ne izgleda prav."

Posneto iz Nove Dobe, glasilo
Ameriške bratske zveze.

Mestne novice

V Woman's bolnišnici na E.
102 St. in Euclid Ave., se nahaj-
ja Mrs. Mary Premrov, stanuj-
joča na 1043 E. 70 St. Podvra-
či se je morala operaciji. Obiski
začasno niso dovoljeni. Želim
ji hitrega okrevanja!

PRESTAVA NA PROSTEM

Nocoj in potem vsak večer do
in vključivši v soboto večer so
bo na prostem v Cain parku ur-
šila predstava "Green Grow the
Lilacs". Leta 1931, ko se je
gro postavilo na oder, sta v njej
imela naslovne vloge znameniti
filmski igralce Franchot Tone
in June Walker. Bila je zelo us-
pešna predstava in potem, ko
se jo je več časa prirejalo na o-
dru po profesionalnih igralcih,
so jo z istim uspehom predvajali
le manjše igralske skupine.

Marta Ostenso

STRASTNI BEG

(Nadaljevanje)

Linda se je nasmehnila v mraku, spričo Svenove osornosti. Zdaljima je prihajal naproti Mark, nakar se je Sven odstranil.

"Tako je temno, da sem te komaj razločil v obraz, Linda," je dejal Mark in je skočil s konja. "Rad bi se prepričal, ali si res ti."

Objel jo je z eno roko okoli pasu. Linda se je sklonila ter ga poljubila. "No, ali si se zdaj prepričal?" je zašepetala.

Odjezdila sta proti severu h Garovim po svoji priljubljeni gozdni poti. Tik pred Garovo hišo je Linda opazila senco, ki je skočila čez cesto in sicer tam, kjer se je gozdna pot cepila od glavne ceste. Senca je bila prevelika za volka.

"Mark," je izpregovorila in se primaknila s konjem bliže k njemu, "nekam nervozna sem noč. Prepričana sem, da je nekaj skočilo čez cesto."

Mark je uprl oči v temo. "Nič ne morem razločiti. Ne vznemiraj se, dušica. To ni zate. Kako krasna je ta noč. Nič drugega ni zunaj kakor to, kar mora biti."

Okrenila sta konja na gozdno pot, kjer sta začela ječanje dežja v vejevju nad seboj. Bilo je tako temno, da nista mogla razločiti drevja od obzorja in sta se tajno zavedala le samih sebe. Linda je jezdila tik ob Marku.

"Ali veš, da te ima Kaleb Garečno zapisanega. Bog ve, čemu?" je vprašala mehko. "Sven je rekel, da ga je slišal v Yellow Postu, ko je gbezdal o tebi?"

"O meni?" je vzkliknil Mark. "Kaj za božjo voljo! Morda zato, ker sem ga odslovil, ko je po-

Opomini glede racijoniranja

SLADKOR
Znamke št. 30, 31 in 32 so sedaj veljavne vsaka za pet funtov sladkorja, do preklica.

Znamka št. 40 je veljavna za pet funtov sladkorja za vkuhanje konzerv, in sicer do 28. februarja 1945.

MESO, MASCOBE
Rdeče znamke A 8 do Z 8 so veljavne do preklica.

PROCESIRANO SADJE IN ZELENJAVA
Modre znamke A 8 do Z 8 in A 5 so veljavne do preklica.

GASOLIN
V 17 državah na vzhodu, je kupon A-12 veljaven do 8. avgusta. V drugih državah je v veljavi kupon A-12, in sicer do 21. septembra.

CEVLJI
Znamki št. 1 in 2 z aeroplanom v knjižici št. 3 ste veljavni do preklica.

skušal utrgati Antonu pri senu, ki mu ga je prodajal."
"Nemara zaradi tega. Toda upam, da ne bo uničil ubogega Antona."

"Gledal bom, da ga ne bo. Sicer je pa Anton že odposlal svoj izkaz vladi. Mislim, da pride kmalu vladni nadzornik. Nesrečni mož pač zasluži tisto domačijo."

Prijezdila sta do konca gozdne poti, kjer se je odprla v jas. Ker ni bilo tam nikakega zavetja pred dežjem, se je Linda okrenila nazaj. Ko sta zopet jezdila po glavni cesti, se je Linda ozrla okoli sebe, da bi vide-

la, ali ni morda kje kakakega znaka o prikazni, ki jo je bila opazila v temi. Zdalj se ji je zdelo, da je bila prikazen široka v plečih in pripognjena ter nekako medvedu podobna. Ozirala se je okoli sebe, ne da bi bila Marku kaj omenila. Toda nič drugega ni videla ko gost, teman mrak, ki je obdajal vrt. Nobena luč ni gorela na Garovi pristavi in niti hiše nista razločila, ko sta se ustavila in se poslovala na cesti. Linda je naročila Marku, naj odvede ponija nazaj k Sandbovim.

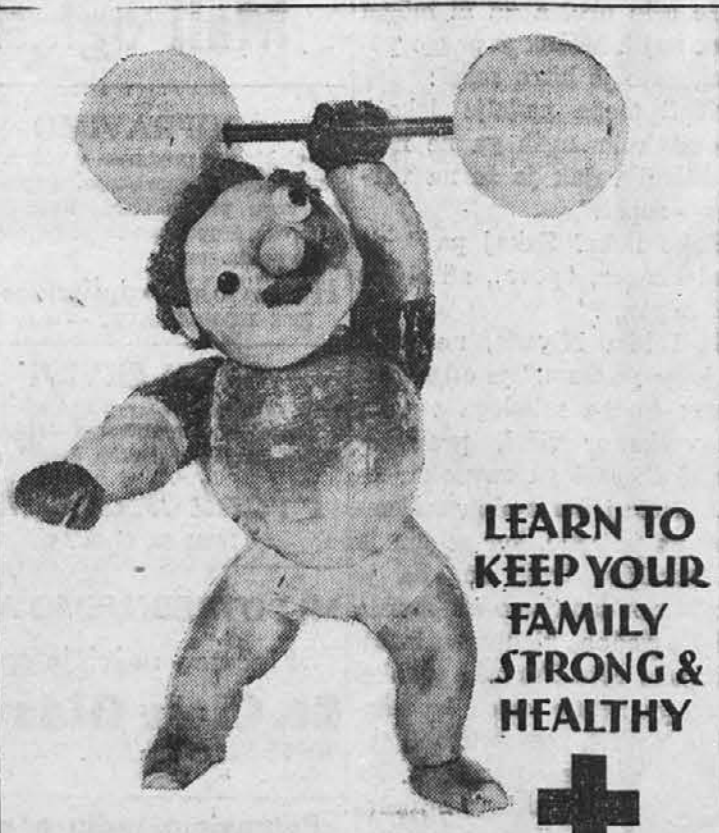
Ko je stopila Linda, poslovali se od Marka, skozi dvorišna vrata, se je prestrašeno zdržnila spričo šuma, ki je očitno prihajal od dežja. Zdelo se je, kakor bi se jelkove veje drgnile druga od druge. Bila je pregosta tema, da bi bila mogla razločiti kaj drugega, ko vijugaste obrise stranskih poslopij. V kuhinji je gorela svetilka. Linda je stekla proti hiši.

Ko je vstopila, je Judita baš umivala dele posnemalnika. Učiteljica jo je mirno ogovorila. "Judita, ne povejte nikomur, ker se morda motim. Zdelo se mi je namreč, da sem slišala v ograji ob poti nekak šum. So li vsi doma?"

"Vsi so že šli spat razen nje-ga in matere," je odvrnila Judita. Linda je opazila Amalijo, ki se je premikala v hiši. "Vzela bom psa in stopila malo ven, da pogledam, ko opraviš tole," je dodala Judita.

Linda je odšla po stopnicah in je slekla premočeni plašč. Postala je malce v temi in pogledala skozi okno. Četudi je bilo zunaj še temneje, je vendarle razbrala v mraku nejasno težko postavo prihajajočo od sprednjih dvorišnih vrat. Ko je prišla postava v svetlobo pred kuhinjskim oknom, je Linda spoznala v njej Kaleba Gara. Spčetka se je hotela zasmeyati od olajšanja. Toda mahoma jo je prevzel neumljiv občutek groze.

Kaleb je nedvomno prežal izza ograje nanju. Potemtakem je bil on tista prikazen, ki je hušnila preko ceste, ko sta bila zakrenila z Markom na gozdno pot. Čemu ju je pač zasledoval?

LEARN TO KEEP YOUR FAMILY STRONG & HEALTHY

Join a RED CROSS NUTRITION CLASS

INVITATION TO GOOD EATING—Fruits and vegetables make up this little "strong man," emblem of the American Red Cross Nutrition Service program which helps homemakers with wartime feeding problems.

Linda je sedla na posteljo, ne da bi bila prižgala svetilko. Slišala je drsajoče Kalebove korake pod stopnicami. To je bilo zanjo nekako usodno znamenje. Drgetala je in se je pričela s slabotnimi prsti slačiti. Razpustila si je lase in je zlezla pod rjuho.

Judita je prišla po stopnicah in prižgala svetilko za zaveso. "Judita," je zašepetala Linda.

Judita je prišla izza zagrinjala. "Kaj je?" je vprašala.

"Ali ste šli gledat?"

"Da, nič ni bilo," je odvrnila Judita in takoj dodala: "Hvala lepa za tisto srajco, ki ste mi jo podarili, toda ne morem je nositi. Zdalj še ne."

Linda ji je izročila Svenovo pismo. Judita se je naslonila proti luči, ki je prihajala skozi zastor, in je čitala pismo. Ker je bila Ela v drugi sobi, ga ni smela vzeti s seboj, da bi ga čitala v postelji.

Ko je Judita odšla, je poskušala Linda stvar trezno premisliti. Toda neprestano se ji je vsiljevalo nadležno prepričanje, da je nameraval Kaleb storiti kaj hudega Marku in njej sami.

Na zadnje jo je le premagal spanec, ko je zunaj enolično pljuskal dež po strehi lesene hiše.

OSEMNAJSTO POGLAVJE I.

Deževalo je dva dni neprenehoma. Ela, Judita in Karli so opravljali živino, molzli in pinjili ter pripravljali smetano in maslo, da bi ju odposlali na ladjo. Skuli Erikson je prihajal po dvakrat na teden in odpravljaj njihove izdelke na postajo, najsi je deževalo ali sijalo sonce, in Kaleb je vedno zvedel od njega, ako blago ni bilo pripravljeno. Martin je še vedno ležal na divanu in ni prosil ne postrežbe ne sočutja. Amalija je pričela plesti za dekletki težke volnene nogavice za zimo. A Kaleb je pohajal po ves dan od hiše k skednju in ropotarnici, odpiral omare in čital stara, porumenela pisma, pregledoval steklenice z leki, zlagal kose polomljenega orodja in pripravil

JUŽNI SLOVANI!

Dolžnost je naša, da moralno in materialno podpiramo osvobodilno borbo naših narodov v stari domovini.

Združeni odbor južnoslovanskih Amerikancev pred Ameriko in pred celim svetom tolmači značaj, cilje, in ideale osvobodilne borbe naših narodov.

IZVRŠITE SVOJO DOLŽNOST TAKOJ, DANES!

Poslajte svoje prispevke
ZDRUŽENEMU ODBORU JUŽNOSLOVANSKIH AMERIKANECV.

Pokažite svojemu narodu, da Vam ni težko žrtvovati nekaj dolarjev, dokler oni žrtvujejo svoja življenja.

IZPOLNITE IN POSLJITE SPODNJI KUPON:

The United Committee of South-Slavic Americans
1010 Park Avenue, New York 28, N. Y.

Ime

Naslov

prilagam \$..... za fond Združenega odbora kot "Contributing Member" istega.

Vse čeke in money-ordere izdajte na ime:
United Committee of South-Slavic Americans

se z veliko vneto ukvarjal s stvarmi, ki se niso zdele nikomur pomembne.

Toda Judita je vedela, da pa-zi pri vsej svoji zaposlenosti na vsak njen korak in preži na d- njo kakor kragulj, in da ji ne bo dal niti trenotka počitka, dokler se ne zgodi nekaj, kar ga odvrne od farme. Kaleb je imel vrata na tisti strani skednja, kjer je tičala sekira, še vedno zaklenjena in je stopil malone vsako uro tjakaj, da bi se prepričal, ali so zaprta. Enkrat ali dvakrat ga je videla, ko je odklenil duri, stopil na skedenj in naglo zaprl vrata za seboj. V duhu ga je gledala, kako stoji pred sekiro in bulji vanjo, kakor da bi bila znak njegove oblasti nad njo. Juditi se je zdelo, da ji te razmere butajo ob glavo kakor deroča voda. Brez poguma je opravljala po ves

dan svoje težaško delo, kakor da bi se ležala z zvezanimi rokami in nogami v hlevu. Zdelo se ji je, da z begom ne bo nič. Amalija je že pričela plesti volnene nogavice za prihodnjo zimo. "Letos bo še več telet kakor lani, več gnoja bom morala pregaziti in več ledene vode nanositi od sesalke do hleva. A razen tega prenašati po- dvojeno Kalebovo sovražstvo, ču- titi podvojeno njegovo moč in še kaj drugega..."

A Pledge

★ TO OUR FIGHTERS

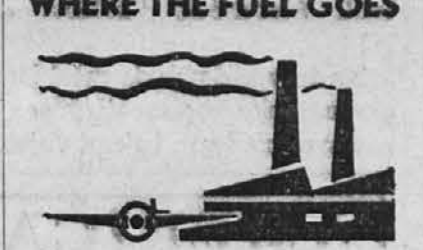
We'll protect your families from run-away prices.

★ TO OUR CUSTOMERS

We guarantee our prices are Ceiling Prices or Lower.

WHERE THE FUEL GOES

A PLANT manufacturing air-planes in New England burns 800,000 gallons of fuel oil a month.

navljala, da mora proč, ko bo seno spravljeno v stoge. Toda ko je gledala drugo jutro Kaleba na prvem mestu pri mizi in poslušala navodila za svoje de- lo čez dan, ji je pogum znova upadel. Niti za hip ni pozabil se- kirice. Niti za hip ji ni dovolil, da bi jo pozabila sama.

V skitem koticu je sestavi- la pismo za Svena. Trudoma in brez posebne premišljenosti je zbirala besede. Toda ko se je na koncu podpisala s svojim ime- nom, je bila prepričana, da jo bo razumel. Pismo je nosila ves dan pri sebi, da bi ga dala Lin- di, ko bo prišla iz šole.

(Nadaljevanje)

WOMEN WANTED
TO DO A MAN-SIZE JOB
IN THE NAVY ★ JOIN THE
WAVES
APPLY AT NAVY RECRUITING STATION OR
OFFICE OF NAVAL OFFICER PROCUREMENT

Lastujte delež v Ameriki

Če bo vaša zastava padla, boste vi zgubili svo- bodo. Vi lahko ohranite to svobodo s tem, da DANES kupite "War Savings" znamke. Po- sodite stricu Samu desetico in pomagajte, da bo zastava svobode še naprej vihrala. Lastujte delež v Ameriki!

"WAR SAVINGS" znamke dobite na bankih ali poštнем uradu.

Ako iščete delo?

Ako iščete delo v kaki tovarni, ki izdeluje vojne potrebščine

ne pozabite najprej pogledati v kolono naših malih oglasov!

SKORO VSAK DAN IŠČE KAKA VOJNA INDUSTRIJA TE ALI ONE VRSTE DELAVCEV

VOJNE INDUSTRIJE, KI OGLAŠAJO V TFM DNEVNIKU IŠČEJO ... POMOČ!

Kadar vprašate za delo, ne pozabite omeniti, da ste videli tozadevni oglas v Enakopravnosti

Točna postrežba

Trgovcem, obrtnikom in posameznikom bodo zastopniki "Enakopravnosti" točno in zadovolji- vo postregli, najsibo pri oglaševanju ali poroče- vanju novic, ako jih pozovete, da se pri vas zglasijo.

Za st. clairsko okrožje ter za newburško in zapadno okolico je zastopnik:

Mr. John Renko, 1016 E. 76 St.

Za collinwoodsko in euclidsko okolico:

Mr. John Steblaj, 1145 E. 169 St.,

Ivanhoe 4680

ČRNA ŽENA

Zgodovinska povest
Priredil Javoran

(Nadaljevanje)

In res, obmejne čete ni bilo več v Kostanjici. Nenadoma je prišlo povelje za odhod in v treh urah je ves oddelk zapustil mesto in se začel pomikati ob Savi na desnem bregu navzgor. Blizu Siska so prekoračili Savo in potem šli dalje na njenem levem bregu.

Prišli so v Brežice, kjer je bilo že zbranih veliko oddelkov najemniških čet. Pričakovali so namreč turške čete. Zato so zbrali kolikor mogoče veliko moči, da bi uspešno odbili turški naval in ga vsaj za nekaj časa zapodili čez mejo. In ko bi se jim enkrat to posrečilo, so nameravali mnogi kranjski in štajerski najemniki iti domov pomagat kmetom v boju zoper gradove.

Tudi Andrej Krajski je bil po dogovoru s Kroparskim možkom takih misli.

Minilo je jedva teden dni, kar se nenadoma pojavijo v obližju Brežic turške čete. Kakor roj kobilic so obkolili Turki avstrijsko taborišče in se preden so se mogli prebivalci dobro zavedati, se že vnel vroč boj. Več ur so se neprenehoma krhali meči, kri je poročila zemljo, srepo, pa neustrašeno so zrl najemniški vojaki sovražnikom v obraz, a slednjič so Turki začeli omagovati in se polagoma odmikati...

Večerni mrak je jel legati na zemljo. Še enkrat je sonce žalostno posijalo na bojno polje in nato zašlo; sledila mu je le še medla, krvavo-rdeča večerna zarja; iz dalje pa se je čul le še komaj slišno odmev turških konjskih kopet.

VIII.

Po boju pri brežicah je preteklo precej časa, ne da bi se bilo dogodilo kaj posebnega. Že so minevali zadnji dnevi leta 1480. Najemniške čete so medtem prekoračile Samo in se nastanile okoli Krškega. V Krškem se je nastanil tudi Andrej Krajski s svojimi kranjskimi rojaki, med katerimi je bil tudi Bregar.

Že se je zdelo, da Kranjski ne preti nobena nevarnost več od Turkov in zato so začeli misliti na to, da bi najemniške čete zapustile Krško. Toda prežgodaj so se veselili miru. Nekega mrzlega decemberskega jutra so prinesli ogleduhi vest, da se Kranjski zopet bliža neizogibna turška povodenj, da namreč prihaja proti meji velika turška četa. Zato so se najemniške čete

nenadoma oborožile in pričakovale napada.

Medtem so se Turki približali mestu in ga na južni strani oblegli.

Drugo jutro se je že vnel hud boj med kristjani in Turki. Nastalo je strašno klanje, Turki so se zaganjali med avstrijske vojake kakor ljuti Levi in že se je zdelo, da bodo najemniške čete onemogle.

Tedaj pa se je ojunčil Andrej s svojo četo, zapustil mesto na severni strani in šel daleč naokrog, tako da je slednjič prišel Turkom za hrbet in jih napadel. Ko so to opazile druge najemniške čete v mestu, so se vrgle z vso silo na sovražnika; ko so tako Turki videli, da so obkoljeni od spredaj in od zadaj, so plahi spustili orožje na tla in se z mnogimi žrtvami prerili skozi avstrijske čete ter slednjič hitro, kakor so prišli, zopet zapustili Kranjsko.

Veselite, ki je zavladalo po tej zmagi v Krškem, se ne da popisati. Ljudstvo je hitelo od vseh strani v mesto v cerkev, zahvaljevat se Bogu za srečno zmago.

Proti večeru so zadoneli vsi zvonovi in tisočero src je navdušeno prepevalo zahvalo Gospodu. Vojaki so si radostno podajali roke, se objemali in mnogim so igrali v očeh sladke solze veselja in radosti. Tako odkritosrčnega navdušenja pač Krško doslej še ni videlo.

Nekega večera naslednjega tedna je moral iti Bregar s patrulo v Videm; razširila se je namreč novica, da so se okoli Brežic in severno od njih zopet pojavili turški konjeniki. Toda na vsem niso mogli spoznati mnogih resnice in zato se je patrula čez dva dni zopet lahko vrnila v Koško.

Ko se je vračala čez most v mesto, je opazil Bregar na ogledu neke hiše mladega, skoro otroškega vojaka. Bil je v lepi popolnoma novi vojaški opravi. Njegova postava je bila slabotna in majhna, a vendar popolnoma pravilna. Vsa njegova zunanost razun oprave ni kazala avstrijskega, morda celo štajerskega ali kranjskega izraza, marveč vsakdo, kdor ga je videl, je opazil na njegovi temni polti in na njegovih črnih lasih nekaj popolnoma tujega. In vendar so se zdele te poteze Francetu tako znane.

Sedaj sta se France in tuji vojak vjela v pogledu. France je začutil, kako mu je šinila kri v glavo, pa tudi mladenič je postal temnordeč. Za božjo voljo,

to so vendar Niganine poteze — da, to ne more biti nihče drugi, nego Nigana sama. — Patrula je odšla dalje in France se je mimogrede ozrl še enkrat na čudno postavo, medtem mu je pa ta pomignila z roko v pozdrav.

Kakor hitro so dospeli v svoje taborišče in je bil France prost, preiskal je vse ceste, po katerih so korakali prej. Prebistril je vse kote in trge, a o mlademu vojaku ni mogel opaziti nikakega sledu. Celu uro je že iskal zastoj, tedaj mu pa naenkrat — kakor poklican — pride nasproti Kroparski možek s svojo šepavo hojo. Možek je spoznal Bregarja že od daleč, zato je zaklical:

“Pozdravljen Bregar! zaradi mene se nič ne razburjaj! Opažil sem te med cesarskimi in te takoj spoznal, zato sem te poiskal. Saj me vendar pozna? Toda, kam pa tako hitro? ... In, prijatelj, zakaj si pa tako razburjen? Kaj se ti je pripetilo?”

“Štefan, kakor vidiš, sem ubogal tvoj nasvet, katerega si mi dal v Bjelini. Stopil sem v vojaški stan. — Pripetilo se mi ni nič posebnega, toda videl sem ravnokar nekaj posebnega. Toda, Štefan, pojdiva nekoliko iz te gneče, tu med ljudmi ne morem govoriti.”

Šla sta ven iz mesta in hodila ob Savi. Bregar se je previdno ozrl okoli sebe in nato začel govoriti:

“Štefan, zdi se mi, da sem videl svojo ženo, Nigano! Ravnokar sem prišel iz Vidma s patrulo. Ko sem se vračal v mesto, me je srečala tam ob mostu.”

“Ali te je videla? In ali si jo ti popolnoma gotovo spoznal?”

“Popolnoma zanesljivo jo kajpada nisem spoznal, vendar bi skoraj šel staviti, da je bila ona. Čuj, opravljena je v moško obleko.”

“V moški obleki?” se je začudil Štefuljček, “kakšna pa je?”

Na to vprašanje je začel Bregar natanko popisovati zunanjo postavo mladega, tujega vojaka

in pripovedovati, kako ga je iskal že celo uro, a ga ni mogel nikjer najti. Možek je pazno poslušal, nato je hitro rekel:

“Ni ti treba nadalje iskati. Na cestah in trgih ga ne najdeš. Mladi vojak je že na varnem — zaprt.”

“Kako neki? Zakaj pa?” je kričal France, “povej, ali si res videl Nigano?”

“Je-li bila Nigana, ne vem, ker je ne poznam,” je odgovoril možek; to da mladega vojaka sem vsekakor videl, prav takega, kakor si ga ravnokar opisal. Nekaj štajerskih najemnikov ga je vjelo, ker se jim je zdel sumljiv; trdili so, da je najbrž kak izdajalec ali morda turški ogleduh, ki utegne izdati avstrijske čete Turkom v roke. Ko so ga ravno začeli izpraševati in mučiti, sem pristopil tudi jaz in sem ga izpraševal. Pa na vsa moja vprašanja mi mladenič ni odgovoril ne enega zloga, temveč mi je z znamenji pokazal, da ne more govoriti. Lahko ti povem, da mi mladenič nikakor ni ugajal. Gotovo ni vojak in govoriti zna prav tako kot jaz; že njegove oči so takorekoč govorile; krožile so mu kakor živo srebro in žarele so kakor goreče ogleje.”

“To je Nigana!” je kričal Bregar, “Nigana je in nihče drugi, vse se vjema.”

“Meni se je ta človek smilil,” se je izrazil Štefuljček, “tako mlad in nežen, pa že tako zvižan!”

“Kaj se je zgodilo z njo? Nikar me ne muči, — povej hitro!” ga je silil France.

(Dalje prihodnjič)

Hiša naprodaj

Prodaja se hiša za dve družini, 9 sob. Nahaja se na 682 East 140 St., v bližini Fisher Body in Eaton Axle tovarn. — Cena je \$6,000. — Pokličite IV. 2237.

Buy a Bond and Build a BATTLESHIP

AMERICAN HEROES

BY LEFF

Pfc. William C. Kelly, of Silver Spring, Maryland, was on observation post duty for his front line regiment in Italy. He spotted German mortar and machine gun emplacements, reporting to artillery observer to direct fire. Hastily he advised the CP with compass directions in place of artillery technical data. A third round hit squarely on the enemy. We must buy War Bonds and hold 'em with the same constant eye on the enemy. U. S. Treasury Department

Mali oglasi

POPRAVIMO

vse električne predmete v vašem domu. Tovarniško prenovljenje. Popravljamo vse vrste pralne stroje in čistilce za preproge. Kupujemo in prodajamo rabljene predmete.

Household Appliances Co.
8508 HOUGH AVE. — CE. 8899

VAŠI ČEVLJI

bodo zgledali kot novi, ako jih oddaste v popravilo zanesljivemu čevljarju, ki vedno izvrši prvotno delo.

Frank Marzlikar
16131 St. Clair Ave.

MI POTREBUJEMO AVTE

Plačamo najvišje cene
St. Clair Olds Co.
10642 St. Clair Ave. GL. 7314

Popravimo radio aparate na domu ali avtomobilске in kombinacijske, ter druge električne predmete.

Buckeye Radio Service Co.
9405 Buckeye Rd. SW. 0086
Steve Nagy, Mgr.

Dr. Joseph F. Rapisarda

Surgeon Chiroprapist
Specialist za noge
1338 RUSSELL RD.,
od Superior in E. 69 St.
Uradne ure od 2. do 8. zv. — HE. 3246

DIREKTORIJI S. D. D. NA RECHER AVE. ZA LETO 1944

Predsednik Frank Podboršek, podpredsednik Frank Zagar, tajnik Jim Rottar, 19615 Kewanee Ave., blagajnik John Ivančič, zapisnikar Frank Rupert; nadzorni odbor: John Troha, Fr. Zigman, Jakob Peklaj.

Gospodarski odbor: Frank Fende, Janko Robič in Matija Klemen. — Publicijski odbor: Frank Segulin in John Požun, zastopnika za Federacijo domov Frank Podboršek in Jim Rottar, za State of Ohio Association: John Ivančič in Frank Zagar.

Ostali direktorji so: John Killher, Andy Pezdur, Frances Rottar. Oskrbnika društvenega doma sta Mr. in Mrs. Charles Starman.

Direktorij zboruje vsako tretjo sredo v mesecu ob 8. uri zvečer.

Naprodaj imamo posestva; hiše za eno in dve družini, v bližini slovenskih cerkva na vzhodni strani mesta.

EDWARD A. PERK
REALTOR
5710 Portage Ave. — MI. 3660

ELITE ELECTRICAL CO.

11719 St. Clair Ave. — GL. 7728
Popravljamo električne in hišne predmete. Pridemo iskati in nazaj pripeljemo. Naša posebnost so popravila radio aparatov.

KUPITE IN PRIHRANITE PRI PTAK'S

Grand — Magic Chef — Roper plinske peči. Kombinacijski greli na premog in plin ter na olje. Oddajte vaše naročilo za ledenico in pralni stroj SEDAJ!

PTAK'S
5416 Broadway. Odprto do 9. zv.

Loree A. Wells

Dostojanstveni pogrebi po zmernih cenah
od \$125 do \$1,000
CEDAR 7038

Za delavce Za delavce

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE ŽENSKES ZA OSKRBNICE

za poslopja v downtownu
Polni čas šest večerov v tednu
od 5.10 pop. do 1.40 zj.
Najboljša plača od ure v mestu — Stalno delo
Zahteva se izkaz državljanstva — Zglasite se
Employment Office, 700 Prospect Ave., soba 901
od 8. zj. do 5. pop. dnevno pravzen ob nedeljah

The Ohio Bell Telephone Co.

Dovoljeno nam je uposliti pri vходу

POTREBUJEMO
PRESS ASSEMBLER
EXTERNAL GRINDER
ENGINE LATHE
OPERATORJE
TURRET LATHE
OPERATORJE
RADIAL DRILL PRESS
OPERATORJE
VOZNIKA ELEKTRIČNEGA VOZIČKA

Stalna dela sedaj in po vojni. Visoka plača od ure in overtime.

LEMPCO PRODUCTS

DUNHAM RD.
MAPLE HEIGHTS

Dekleta in žene

Punch Press operatorice
Dobra plača od ure in overtime
100% vojno delo
Sigurna povojna bodočnost pri 60 let stari kompaniji

Bishop & Babcock Mfg. Co.
1285 E. 49 St. (od St. Clair)

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bonдов in vojno-varčevalnih enmak!

Mali oglasi

B. J. RADIO SERVICE
1363 E. 45 St. HE. 3028
Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatih

Dve ženski

z otrokom želite stanovanje s 5 sobami v Collinwoodu. Snažni in poštene ženski. Ena ima moža pri vojakih. Kdor ima za oddati, naj sporoči naslov Fannie Spenko, KE. 4444.

Naprodaj

je 5 akrov zemljišča; nobenih poslopij; dobra cesta, električne luči, voda in vodovodni kanal. Za pojasnila pokličite Willoughby 824 J.

Popravljamo radio aparate, pralne stroje, vacuum čistilce ter prodajamo nove dele za popravila na pralnih strojih. Pridemo iskati in pripeljemo nazaj ST. CLAIR APPLIANCE AND REPAIR SHOP
7502 ST. CLAIR AVE.

CE POTREBUJETE novo streho ali pa če je treba vašo streho popraviti, se obrnite do nas. Izvršimo velika in majhna dela na trgovskih poslopijih in domovih. Brezplačni proračun.

Universal Roofing Service
1106 St. Clair Ave. — CH. 8376-8377
Ob večerih: ME. 4767

Proda se

1 akre zemljišča, nobenih poslopij, dobra cesta, električne luči, voda. Cena \$750. Pokličite Willoughby 824 J.

Dr. Kernovo
Angleško-Slovensko berilo
(English, Slovene Reader)

je pripravno za učenje angleščine ali slovenščine. Dobi se v naši tiskarni

Dekleta in žene

pomagajte pridobiti vojno MI POTREBUJEMO

Strojne operatorice
Inšpektorice
Tool Crib Attendants
Time Keepers

Za splošno tovarniško delo

Visoka plača od ure in overtime

Dnevni in nočni shift

10 ur dela dnevno, 6 dni v tednu

Centralna lokacija. V neposredni bližini z vsake strani mesta

Bishop & Babcock Mfg. Co.

1285 E. 49 St. — od St. Clair

Dekle

za tipkanje in splošno delo v uradu
Dobra plača

Stalno delo z povojno zaposlitvijo

Lempco Products

DUNHAM RD.
MAPLE HEIGHTS

MOŠKE IN ŽENSKES

se potrebuje za splošna tovarniška dela

6 dni v tednu

48 ur dela na teden

Plača za ZACETEK

Moški 77½c na uro

Ženske 62½c na uro

Morate imeti izkazilo državljanstva.

Nobene starostne omejitve, ste fizično sposobni za delo, ga imamo za vas.

Zglasite se na EMPLOYMENT OFFICE
1256 W. 74th St.

National Carbon Co., Inc.

Ženska za snajenje

Dnevno delo
Stalno delo
Tedenska plača

Zglasite se na 5. nadstropju EMPLOYMENT OFFICE

Wm. Taylor Son & Co.

Kupujte vojne bonde in vojno-varčevalne znamke, da bo čimprej poražena osi v vse, kar ona predstavlja!

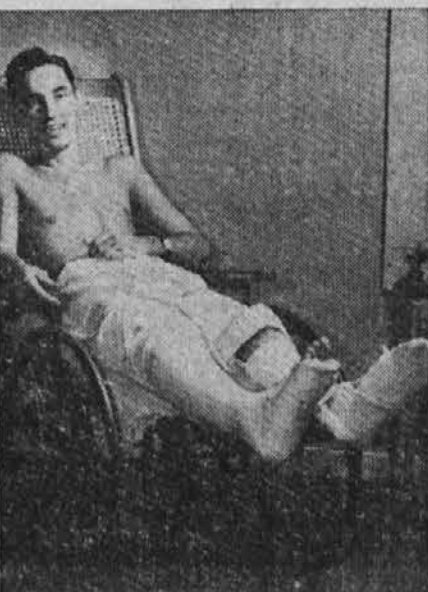
ON GUARD...
AGAINST INFLATION!

We're determined to keep prices down. Our Ceiling Prices are shown where you can easily see them.

They Are Buying War Bonds — Are You?

This is Seaman Melaich H. Rich, of Quitman, Georgia. He is only 18 but a veteran of action in the Mediterranean. The destroyer escort on which he served was torpedoed and he was hit in the spine. For weeks he could not move his feet but now can move one foot pretty well. Four buddies are in the hospital. They were all rescued by a sister ship.

The going is tough in the jungles of Rendova. Marine Pfc. David Phelps of Bridgeport, Conn., was thrown from a reconnaissance car and received a fracture of both legs. But he's doing all right as you see here. Phelps is twenty-two.

A smile no Nazi torpedo can wipe off. Marlon Porter, Steward 3/c, who hails from Spartanburg, S. C., was in the water three hours after his ship was torpedoed in the Mediterranean. A 20 mm shell case was thrown against his leg when the tin fish hit and fractured it badly. Now he is waiting for his injury to heal so that he can get another crack at the Axis.